

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniske ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno znižaja.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniskih ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/46. uri popoldne.

Štev. 124.

V Ljubljani, v petek 3. junija 1887.

Letnik XV.

Ljute rane modèrnega društva.

(Po „Vrhbosni“.)

(Dalje.)

8. Nič ne more naravnjesejšega biti od državnega zedinjenja po narodnosti. Po tem je svet že od nekdanj hrepenel, po tem še dandanes hrepenijo posamezni narodi. Toda „nimium vertitur in vitium“. Prevelika ljubezen do svoje krvi, do svoje narodnosti je rodila potujčevanje drugih narodov in za ljudi pogubne nauke o suverenosti naroda, koja išče v sami sebi razlog svojega obstanka.

Svetovna zgodovina nam pripoveduje jedno in drugo; pripoveduje nam, kako so močni Rimljani polatinjevali tuje narode; pripoveduje nam pa tudi to, kako se je oholi Francoz, postavivši za najvišje načelo svoje imé in svojo narodno slavo, poklonil nečistnici. Pa jeden in drugi narod sta uzor ljubezni do svojega imena in plemena. Ali nam toraj zamore biti najvišji uzor to narodnostno zedinjenje?

Na svetu pa niso niti v njegovi zgodovini sami Rimljani in Francozi. Izraelci so dosegli svojo narodno svobodo, kadar je Bog s svojimi kaznimi spomnil egiptovske vladarje njihovih krivic, storjenih izraelskemu podjarmljenemu narodu; a koliko je v zgodovini narodov, kateri so posegli nestrpljivi, da jih ne osveti božja roka, po bodalu, po smodniku in svincu! Glej tu tretjo zмото vsled neobzdrane ljubezni do svobode svoje krvi.

Od kod ti grehi? Iz sebičnosti morda jednega jedinega, morda nekoliko njih, kateri so, prilizovajoči se s sladko besedo, o slavi naroda dvignili sebe, svojo časno srečo.

Kaj hasni samo narodnostno zedinjenje, ako se ž njim ne dosega pravi namen človeka, koji stoji izven njega in daleč nad njim? Bilo je narodov v polnem užitku svoje narodnostne zajednice — ali propali so. Zato se ne morem, poleg vse časovne sile sebičnosti, rešiti načela, da narodnost ne smé biti absolutno izhodišče našemu delovanju — da izključljivost v narodnostnem vprašanji rodí izključljivost tujih na korist bodisi večni vojski, bodisi propasti ktere narodnosti — da se slava jedinstve-

nega naroda pridobiva samo takrat, ako se ž njo širi slava božja.

9. Občni blagor. Kaj je ljudem občni blagor, t. j. blagor, kojega vsi ljubijo in koji je vsem neprevarljiva dobrota? To je jedina vera, ktero imajo vsi ljudje in ktera je vsem ljudem največja svetinja, čuvarica človeškega dostojanstva in razlog prave sreče in človeškega užitka. Kdor gleda na to, da ta blagor vtrdi in k resnici privede — kajti resnica je samo jedna — ta dela za občni blagor naroda, ta pripravlja in daje narodu zadovoljstvo. Bog, vsem nam najboljši prijatelj, ni le k resnici privel te duševne potrebe, ampak je poskrbel tudi za to, da jo tako vtrdi v novem zakonu, da je ne bo nobena človeška zмота potemnila, niti uničila.

Tudi posamezni ljudje se najdejo na obrambi občnega človeškega blagra. Tudi dandanes so državniki, kateri obračajo svoj um in trud v to, da narode storé zadovoljne, t. j. da jim rešijo občni blagor. No kako? Završivši pravi namen odločili so se za sredstvo kakor za namen: vero, koja ima jednako vrednost v vseh svojih razmerah, vrgli so na stran, kakor da ne vredí državljanu nič, planili so pa v boj za različne državne sostave. Čudno, da se svet ni prepričal, da je boj za takimi sostavi prazen — da je tam občni blagor zagotovljen, kjer vlada nesebičnost.

Medseboj svet vedno tekmuje za liberalnejše politiske oblike, dognal pa je s svojim konstitucionalizmom do absurda, a na korist sebičnjastvu. — Današnji konstitucionalni boj ne vé, kaj je blagor, občni blagor, ker ne vodi borbe, da reši blagor, ampak zato, ker ima oblast. Ni občnega blagra, kjer ni vere.

10. Bogastvo naroda — prazna beseda! Pa vendar so, ki pravijo: ta narod je bogat, treba, da postane tudi naš narod bogat. In v tem imenu iščejo morje, če ga nimajo, če ga pa imajo, imenujejo ga svoje bogastvo — delajo železnice, kopljejo kanale, širijo kolonizacijo, podpirajo vsako tovarniško industrijo. Da li kdo obogati po tolikih nosljivih podvzetjih? Da li država, za ktero delajo? To pričajo na vse strani grozni državni dolgoví,

kteri leto na leto rastejo vedno višje. Da li narod? to priča siromaštvo, koje po številu raste, a po premoženji pada tam, kjer so taka podvzetja večja in obilnejša. Ne bogatijo se toraj niti državne blagajnice, pa niti narod. A drugače ni niti mogoče. Velika podvzetja nosijo podvzetnikom velik dobiček, kajti čim večje so vloge, tim večji dobiček. Siromaštvo dobiva drobtinice, ktere padajo z bogataških miz, ker ne more vložiti ničesar drugzega, kot gole roke svoje. Ali nam treba dosti premišljevanja, da spoznamo, zakaj se vendar vpije za bogastvom naroda? V novejšem času pišejo francoski listi, da je nek zavod, vtemeljen na korist siromaštvu, nekdanj obilno pomagal siromaštvu, dokler je ž njim gospodarila cerkvena nesebična uprava; a danes, ko delí denar država iz svojih rok, da obogati narod, trpi pomanjkanje vsled velikega uradništva pri zavodu, ktereга ni bilo poprej. Je li večja nesebičnost v bogastvu, recimo, angleškem, kjer je toliko blaga, za njim pa toliko siromaštva, kakoršno ni nikjer v kulturnih državah? V Londonu, v tem pravem bogataškem mestu, v tej prestolnici tako bogate države, polne so ulice bitij, ktera so podobnejša divjaku, nego odgojenemu človeku, rojenemu v krščanskem mestu. Tako pride povsod to narodno bogastvo v roke pojedinih, bogastva poželjivih, a nikdar siti, nikdar zadovoljni tudi ne vedó, da na vsak njihov založek padajo stotine solz lačnih ljudi.

Bogata država — to je pojem, le za toliko opravičen, kolikor je narodov srečnejših po podnebjí, zemlji itd. in kakor je posameznemu zabranjena prekomerna želja za bogastvom, tako je dolžna vsaka država zapostaviti bogastvo plemenitejši nakani; drugače ji postane premoženje plen sebičnežev. — Nazadnje ne bo preveč povedati, da je bilo mnogo bogatih narodov, pa so propali ravno tako, kakor je po svetu mnogo privatnega in javnega bogastva propadlo v ognji, v morji, po grabežu, po razkošji itd. Zato pa tudi pravimo, kdor želi, da s to dobroto osreči narod, vara ali sebe ali druge; v jednom in drugem slučaju igra glavno ulogo sebičnjastvo.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Trapec.

I.

Na visokem odru so ji postlali in tukaj je ležala trda in mrtva. S podobnicami so ji okrasili zadnjo posteljo in okrog glave so ji ovili beli venec v znamenje njenega devišstva. Na obeh straneh pa je gorelo po dvoje sveč, katerih plapolajoči svit se je ožarjeval v bledem obrazu umrle. Še ista skrbljivost ji odseva raz lica, kot nekdanj, ista miloba in ljubeznjiva prijaznost se ji vidi na obrazu, kakor jo je imela blaga pokojnica v življenji. Stare kosti je sicer razsula britka smrt; z mnogimi gubami ji je že čas razoral velo lice, a vendar jih je mnogo, začuvši smrt njeno, pobožno se prekrizalo in reklo: „Škoda je Marijane; za vse je bila še dobra.“ Zato so se pa duri vedno odpirale dohajajočim molilcem, ki so po stari navadi prihiteli pomoliti „Očenaš“ za srečo njene duše in nato posedli po klopéh, ter se pomenkovali o čemer si že bodi.

Pri vzglavji umrle pa je bil možak, ne mené se, kaj se godí po hiši. Samo v mrliča je uprto srpo njegovo živo okó, ki sém pa tje zablistkne tako strašno, da je človeka skoraj strah. Nepremakljivo sedi na svojem mestu, le če se je kaka sitna muha vsedla mrtvi na lice, jo odpodí. Kakih petdeset let mora imeti; njegov obraz priča tako, ker sicer je njegovo truplo krepko in močno. Izraz njegovega obraza je skoraj divji; špičasta, koščena brada štrlí naprej; zabuhlo lice se mu pod upademi očmi žari v svitu sveč in nad nizkim čelom mu stojé kvišku skuštrani lasjé. Vendar bistri gledalec opazi neko podobnost med njim in med umrlo; „trapec“ je brat njen. Odkar so jo položili na oder, ni se odmaknil od nje, in nikdo ga ne pripravi, da bi bil obrnil proč svoje okó. Kaj bi pa tudi ne! Umrli mu je bila vse na svetu; branila ga je kot nesvestno dete pred surovimi napadi razposajene mladine, čuvala ga je pred zasmehajočo ga družino in skrbela zanj kot skrbna mati. Pri nji je jedel, pri nji stanoval; ona ga je oblačila, ona ga čedila, kedar je bilo treba. Ubogal jo je kot poslušen otrok; ž njo je hodil v cerkev; njo je spremljal na polje,

k nji je pribežal, ko ga je preganjalo zlobno ljudstvo. In danes, ko so jo oblačili in napravljali na oder, gledal je tako preplašeno v mlo njeno lice, tako srpo se oziral v neusmiljene sosedinje.

In ko je menil, da ga nihče ne vidi, pobožajo po lici; a bilo je mrzlo, mrzlo kot led in isto tak mraz tudi njemu napolni žile. Ves tresoč se zasopé, sklonivši se k njej: „Marjanica, kaj pa ti je; Marjanica, samo to mi povej; glej, jaz sem tu, tvoj Primož, čuj me Marjanica“. A zastoj je bilo vsako ogovarjanje; Marjanica ni se mu oglasila. In tedaj mu je kri skoraj zastala, obsedel je nepremično in srp svoj pogled upiral v mrtvo sestro. „Kaj to, če je mrzla, vsaj se ogreje; jaz bom toliko sopel vanjo, da se malo ogreje, ali pa jo prenesem na peč; a da ne govori nič, prav nič ne govori, to je strašno!“ Tako je mrmral pred-se in že se je hotel okleniti umrli in pričel ji je zopet dihati v obraz; a gospodar, rodni brat njegov, je takoj spoznal važnost svojega posla, priskoči k njemu, udari ga preko glave in se zadere ljubeznjivo nad njim: „Trapec nori! pusti jo, če ne te potisnem takoj skozi vrata“. „Ne, ne, ne“, zaječi

Interpelacija dr. Poklukarja in tovarišev

do ministerskega predsednika in do trgovinskega ministra v zadevah požara tovarne za smodnik v Kamniku na Kranjskem.

(Prečitana v večerni seji dne 25. maja.)

Dne 11. t. m. nastal je v čistilnici za solitar državne tovarne za smodnik v Kamniku na Kranjskem požar, kateri je uničil del velikega poslopja za shrambo, dalje zalog solitra in priprave čistilnice ter tako, kolikor se sedaj čuje iz merodajnih virov, prizadel škode okrog 40.000 gld.

Kolika je bila nevarnost veliko večje, zelo občutljive škode, kaže okoliščina, da se rešeni veliki del obsežnega, iz treh oddelkov obstoječega, ter podolgoma zvezanega shrambenega poslopja, s solitrom, žveplom in drugimi zalogami vred od merodajne strani ceni mnogo nad jeden milijon goldinarjev.

Že po sodbi nestrokovnjakov pa je nedvomljivo, da je požarna nevarnost zgradbe shrambenega poslopja v tem, da so vsi trije veliki oddelki po dolgem zvezani in da je bila v enem delu čistilnica za solitar.

Kurilnica za kotle in ponve v čistilnici je sicer na dvorišči oddelku prizidana, vendar pa je skušnja pri zadnjem požaru pokazala, da ne more ne najstrogejši hišni red in ne nadzorstvo zabraniti, da po nesrečnem slučaju ali po neprevidnosti enega samega delavca — vsa velika in lepa zgradba z dragoceno vsebino vred ne pride v nevarnost uničenja, dokler je čistilnica v prostorih shrambenega poslopja.

Po okoliščini, da je v enem oddelku shrambenega poslopja zmiraj spravljena zelo velika množina žvepla in da ga je bilo tudi za čas zadnjega požara baje 30.000 funtov, mogel bi bil ta požar postati osodepoln za mesto Kamniško in njegove prebivalce.

Ker k sreči ni bilo veterno, zato se na nevarnost za mestne hiše, akoravno stojé nekatere prav blizu pogorišča, še celo mislilo ni, toliko večji pa je bil strah pred pretečim žveplenim hlapom.

Prebivalci mesta, z razumnejšim delom svojim na čelu, vrel so v trumah iz mesta, deloma peš, deloma na vozéh, vzešši seboj stvari večje vrednosti; otroke in bolnike vozili so deloma na ročnih vozéh. Vse hitelo se je rešiti proti Mengiško-Kamniški strani. Da se tudi oblastva niso mogla obraniti strahu pred velikostjo preteče nevarnosti, razvideti je iz okoliščine, da so se vjetniki pri c. kr. okrajni sodnji, razun začasno zaprtega večjega hudodelnika, ki bi se bil imel izpustiti še le v trenutku skrajne nevarnosti, spustili vsi v začasno prostost.

K sreči trajala je dejanska nevarnost samo eno uro, od 11. do 12. ure. Gašenje z brizgalnicami, spravljenimi v poslopji skladišč samih in s pomočjo tovarniških delavcev, dalje s pomočjo požarne brambe Kamniškega mesta, ktera je nagloma prihitela na pomoč pod osebnim vodstvom vodje smodniške tovarne stotnika Schwaba in župana Fischerja s spremstvom mnogobrojnih delavcev, pričelo se je nemudoma in s toliko previdnostjo ter izvrševalo s pomočjo urno došle požarne brambe Domžalske s

Primož, „saj bom miren, samo ven ne, samo od Marjance ne“.

To je bila zadnja njegova beseda; na nobeno vprašanje, na nobeno zbadljivo besedo ni več odgovoril; kakor živ kip se je tiščal mrtve. Gospodar pa je mrmral še med zobmi, ko je tako blago utolažil svojega brata: „Sedaj se ti prično drugi časi, ti gujila klada ti; ne bo več ta babura stala za teboj in ne boš se je držal več za krilo; piskal boš po mojem, to ti rečem“. V zgornji sobi pa je gospodinja preloževala blago umrle in se kregala nad to babnico, češ, da je vteknila denar v toliko nepotrebne šare. Na vse strani je razmetavala njeno obleko, njene spominke, podobice, darila z božjih potov, marsikaj je pa skrivši stisnila pod predpasnik in mrmrala tiho med seboj: „Čegavo bo li to, nego naše; brez oporoke je umrla in drugega dediča ni; kaj bo „trapec“, ta klada stara; saj ne vé, kam s tem. Vse bo naše, vse, in takoj si omislim novo krilo, pa še kaj drugega“. Suha ženica se je veselja vsa tresla in živih oči je brskala po predalih. Moralo je biti že kaj zanimivega notri!

tolikim vspehom, da je bila ob 12. uri protipožarna stena proti zahodno-severnima oddelkoma shrambenega poslopja od pogorišča odločena.

Ob enem obračalo se je gašenje krog protipožarne stene, ktero loči prvi oddelk od podolžnega oddelka in delo gašenja bilo je po prihodu brzojavno na pomoč pozvane Ljubljanske požarne brambe s parno gasilnico s čudovitim vspehom v kratkem času dognano.

V očigled velike važnosti državne smodniške tovarne Kamniške za preskrbovanje c. kr. vojne s smodnikom za njeno bojno moč v slučaju vojske, obstoji državna korist v tem, da tovarna varno in nemoteno deluje; enako je v koristi varnosti mesta Kamniškega in njihovih prebivalcev pred ognjem, da se dosedanja nevarnost ognja pri skladišču za solitar in žveplo, ki se s primeroma malimi stroški dá odpraviti, kar prej moč odpravi.

Osamljenje treh oddelkov skladišča, odstranjenje čistilnice za solitar, dalje zalog žvepla iz teh prostorov in pa spravljanje teh zalog v posebnem, od mesta bolj oddaljenem poslopji bi za Kamniško mesto vsako nevarnost ognja končno odpravilo, nevarnost ognja v poslopih tovarne pa bistveno zmanjšalo.

Pri tem pa se ne more prezreti, da bi končna zgradba krajne železnice Ljubljana-Kamnik enako pomnožila delavno zmožnost tovarne za smodnik, kakor tudi nevarnost ognja za Kamniško mesto bistveno zmanjšala s tem, da bi se ročnejše odvažal izdelan smodnik ter se le po malem dovažale v to potrebne, za ogenj nevarne tvarine.

Navdani želje, da bi se delavna zmožnost Kamniške smodniške tovarne povečala in zagotovila, stavijo podpisani vprašanja:

1. Je li njegova prevzvišenost gospod ministerski predsednik kot vodja ministerstva notranjih zadev pri volji, pozvedeti vzroke zadnjih požarov pri tovarni za smodnik v Kamniku ter jih kar prej odpraviti dati?

2. Ali hoče njegova prevzvišenost gospod trgovinski minister končno zgradbo postavno že sklenjene krajne železnice Ljubljana-Kamnik po moči pospeševati in požuriti?

Na Dunaji, dne 25. maja 1887.

Govor g. državnega poslanca dr. Viteziča

v državnem zboru dne 14. maja.

Namenil sem se, posebno o razmerah isterske ljudske šole govoriti.

Preden se pa tega predmeta lotim, zdi se mi potrebno, ker me je doletela čast, da sem izvoljen za glavnega govornika, prav na kratko omeniti nekih govorov, ki smo jih te dni tu čuli, ker s tem vstrežem želji tistih gospodov, ki so me volili.

V večerni seji dne 11. t. m. je gosp. poslanec Luzzato govoril o peticiji, ki jo je izročila Tržaška mestna občina gledé ustanovitve univerze z izključljivo laškim podučnim jezikom, ali pa vsaj pravoslovne fakultete.

Med vzroki, s kterimi je peticijo podpiral, je tudi rekel, da vse laške pokrajine to peticijo najtopleje podpirajo. Vprašal bi gosp. poslanca, ktere so te laške pokrajine? Kolikor je meni znano, je peticijo edino le isterski deželni zbor podpiral, o dalmatinskem deželnem zboru pa, ako se tudi ta pokrajina med laške prišteva, kar se od laške strani tako rado in tolikrat zgodi po krivici, dalje o Goriškem in Tirolskem deželnem zboru pa nisem slišal prav nič sličnega. Splah pa tudi ne vem, kaj da on misli pod izrazom „laške pokrajine“.

Dalje je rekel v svojem govoru (bere):

„Tudi državni službi sami na korist moralo bi se zgoditi, da bi imeli nekaj v laščini izsolanih mladih mož za državne službe na razpolaganje povsod ondi, kjer je še dandanes laščina uradni jezik.“

Pred vsem drugim moram omeniti, da je za poduk pravoslavja v laščini že zadosti preskrbljeno, kajti na univerzi v Inomestu predavajo se vsi predmeti, dotikajoči se pravne zgodovine, v laščini. Največ predmetov, ki so potrebni za pravne državne poskušnje, se tudi ondi v laščini podučujejo. Sicer se pa tudi na Graški univerzi državna poskušnja lahko v laščini napravi.

Sedaj pa vprašam: na ktere pokrajine pa naj

bi se raztezala bodoča delavnost tistih gospodov, za ktere zahtevate lastno univerzo? Uradni jezik izključljivo laščina ni v nobeni pokrajini; mešano vpeljana je v Dalmaciji in mislim, da še to prav malo časa, kajti pravičnost zahteva, da se ondi vpelje hrvaško-srbski jezik za uradni jezik, kajti to je jezik, ki ga rabi ogromna večina naroda, ne pa laščina.

V Primorji je uradni jezik mešan, posebno pri sodnijski gospodski rabi se tu laščina, ondi nemščina. Hrvaščina in slovenščina se pa žalibog jako redkokje najde. Področje je toraj, kakor vidite, jako majhno. Pač pa se živo občuti potreba, da bi se Slovanom ustanovila univerza, kterih je zdato več v Avstriji, kakor pa Lahov, toda za to se nihče ne briga. Splah ni nobene pravoslovne stroke, ktera bi se na tej ali onej univerzi slovenski ali hrvaški podučevala. Če nam že toraj nečete dovoliti lastne univerze, naj se vendar na Graški univerzi predavajo nekteri pravoslovni predmeti in to tisti, ki so za praktično življenje najbolj potrebni, v slovenščini ali hrvaščini in naj se tudi državni izpiti lahko v teh jezikih izdelavajo. Gospod poslanec je dalje rekel (bere):

„Ko bi imeli laško univerzo, na kateri bi se naša mladina lahko prav temeljito izobrazila, bi pač ne bilo treba tolikemu številu mladih ljudi, ki so kako avstrijsko univerzo dokončali, zarad nepopolnega znanja laščine, kakor tudi jim popolnoma ptuje nemščine, odhajati na tuje za kruhom.“

Kaj je gospod s tem mislil, Vam po pravici povem, da ne razumem. Kajti, če mora kdo zarad tega na tuje, ker ne zná ne nemščine, ne laščine, si bo ondi prav tako malo opomogel, kakor v Avstriji, razun če po krivih potih.

Dalje je rekel gospod poslanec (bere):

„Vse južne občine in pokrajine vložile so peticije, da naj se napravi popolna laška univerza v Trstu, ali ko bi to ne bilo mogoče, vsaj pravoslovna fakulteta.“

To je pa že predebelo! (Poslanec pl. Burgstaller: Ni res!) Slovanske občine niso nikdar takih peticij vlagale. Kar naravnost Vam povem, da, če s takimi argumenti semkaj pridete, ne bodete nič opravili.

Na otoku Krk je pet občin, štiri od teh so slovanske in o vseh teh lahko s popolno gotovostjo rečem, da niti jedna ni prosila za laško univerzo v Trstu.

Prav taka je v Paznu, kjer so se poslednje občinske volitve v slovanskem smislu izvršile. Tu, kakor tudi v Buzetu se občinski zastop izvestno ni tako daleč spozabil, kjer so dobili nedavno pri občinskih volitvah Slovani večino.

S tem sem gospoda poslanca Luzzata obdelal.

Častiti gospod poslanec Goriških mest in trgov poganjal se je v svojem govoru dne 12. t. m. za to, da naj bi v Paznu ostala vsaj mala gimnazija, če se bo že prestavila velika v Pulj.

Za to misel sem mu jako hvaležen, ker je na korist glavnemu volišču mojega volilnega okraja. Jaz sam sem, če se ne motim, že pred nekaj leti, ko stvar še ni bila zrela, proti tej preselitvi govoril. Kakor se mi zdi, je žalibog stvar že sklenjena in ustanovitev male gimnazije v Paznu kar najtopleje priporočam nj. ekselenci gospodu naučenemu ministru. Če se v Paznu mala gimnazija pusti, morala bi se uvesti hrvaščina ondi za podučni jezik. Na ta način bi dobili vsaj malo gimnazijo s hrvaškim podučnim jezikom in bi se s tem le večletna zamuda popravila.

V Istri so tri petine prebivalstva Hrvatje in nimajo nikake gimnazije. To Vam je nedostatnost brez primere, kakoršne ne nahajate ne v Avstriji, ne drugod.

Zato bi jako toplo priporočal gosp. naučenemu ministru, da se odloči za hrvaško gimnazijo v Istri, kar bi bilo izvestno najlaglje, če se pusti mala gimnazija v Paznu s hrvaškim učnim jezikom. Tudi država bi imela svojo korist pri tem.

(Dalje pr h.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. junija.

Notranje dežele.

„Wiener Zeitung“ je objavila potrjeno *finančno postavno*. Državni dohodki so proračunjeni na 509.546.594 gld., stroški na 537.221.802 gld.; primanjkljaj znes 27.675.208 gld.

Vsled nemirov *čeških* dijakov prišla je policija dva dijaka in jednega sotrudnika „Narodnih Listov“. V torek se je vršilo preiskovanje. Časnikarja je policija izpustila, dijaka pa je izročila sodnji. Profesor dr. Zucker je nameraval v sredo pričeti predavanja na češkem vseučilišču. Ker pa se je raznesla govorica, da bodo proti njemu razsajali češki dijaki, moral je odložiti svoja predavanja. Dr. Zucker namreč v državnem zboru ni glasoval za predlog dr. Grégra, da se prekličejo na češkem vseučilišču nekatere skušnje v nemškem jeziku.

Kakor se poroča iz *Zagreba*, upa hrvatska vladna stranka pri prihodnjih volitvah priboriti si ogromno večino v deželnem zboru; opozicija bi imela le 20 do 25 sedežev v zbornici. Isto poročilo trdi, da stranka prava izgublja svoj vpliv po deželi; duhovniki in učitelji po Slavoniji jo zapuščajo. — To so menda le gorke želje vladne stranke.

Vnanje države.

Bolgarsko vprašanje je zopet obtičalo. Turška okrožnica, ki opominja evropske države, naj imenujejo novega kandidata za Bolgarijo, ne bo imela uspeha. Vse države, razen Rusije, odgovorile so Turčiji, da hočejo dogovarjati se o bolgarskem vprašanju. To pa je tudi vse, kar so do sedaj storile. — V Tatar-Bazardžiku bili so pred nekimi dnevi nemiri. Vlada je premestila jeden polk vojakov v Haskovo, in prebivalstvo je zopet mirno. Bolgarski regenti sedaj pozvedujejo pri vnanjih državah, kaj nameravajo storiti v bolgarski zadevi. — Bolgarski uradni listi pišejo jako sovražno proti Rusiji. Tako piše znani Stojanov: Če Rusi trdijo, da je njihov protektorat v Bolgariji naraven, gotovo je opravičen tudi avstrijski protektorat v Srbiji. Knez Gorčakov je na Berolinskem kongresu svetoval Srbiji, naj se sprijazni z Avstrijo. Srbija je to storila in je dobila Niš, Pirot, Vranjo in druge okraje. Avstrija se je največ potegovala, da Srbija dobi omenjene okraje, in od tedaj ima Avstrija svojo veljavo v Srbiji. Ta vpliv je časten in času primeren. Srbija je dobila pri avstrijskih bankah denarja, dolžnega lista si pa Avstrija ni izvojevala z orožjem. Ko je bila Srbija v nevarnosti pri Pirotu, poslala je Avstrija svojega zastopnika na bojišče, in Srbija je bila rešena. V Bolgarijo pa je prišel general Kaulbars; potoval je od mesta do mesta in nared hujškal proti vladi itd. — Kakor vidimo že po teh besedah, sedanja bolgarska vlada in njena glasila še vedno sovražijo rusko vlado. Zato pa tudi ni čudno, da Rusija ničesa ne stori, da se reši bolgarska zmešnjava. Pride čas, ko se bodo tudi Bolgari ozirali na sever.

Ruske „Novosti“ so objavile dopis iz *Sofije*. Dopisnik piše, da je knez Aleksander nemogoč v Bolgariji. Stambulov je neki govoril: V Bolgariji ni več Battenberžanove stranke, vendar pa bo vedno na dnevnem redu knežje vprašanje. Če pride nov knez, nasprotovala mu bo opozicija in se potegovala za prejšnjega kneza Aleksandra. Kar je v Srbiji prine Karadjordjevič, to bo v Bolgariji prine Aleksander. Ako bo pa novi knez Zankov in njegovim prijateljem izročil vlado, nasprotovala mu bo naša stranka in zahtevala nazaj kneza Aleksandra. Sedaj pa nikdo ne želi nazaj kneza Aleksandra, kakor le nekateri častniki v Rumeliji. — Vredništvo ruskega lista „Kijevojlanina“ je poslalo jedno številko nekemu naročniku v Šumli. Bolgarska mejna pošta poslala je list nazaj z opombo, da so ruski listi v Bolgariji prepovedani. — „Svjet“ piše, da bo „deželna banka“ posodila Bolgarom, in tako bo Avstrija razširila svoj vpliv v Bolgariji. Toda šteti so dnevi bolgarskih regentov. Ko dobé v roke denar, pustili bodo nesrečno deželo njeni osodi. Rusija stori najbolje, da skrbi le za to, kako bi se ohranil mir v Evropi. Ako se Rusija zveže z Nemčijo, škodovala bi sama sebi.

Ker je *Rusija* nedavno izdala postavo proti tujcem, da si namreč ne smejo kupiti nepremakljivih posestev zunaj mest in pristanišč, razburilo je *nemške* časnikarje. Povsod v Nemčiji to postavo obsojajo, akoravno ni nikakor tako ostra, kakor Bismarkova proti Poljakom. Nad 30.000 revnih družin je moralo zapustiti svojo domovino v pruski državi, in sedaj časnikarji mečejo kamenje na ruske postavodajalce. Nemški časniki so vedno le zaničevali poljsko narodnost, sedaj pa priporočajo nemški in avstrijski državi, naj se potegnejo za mejnarodne pravice svojih državljanov pri ruski vladi v Peterburgu. Toda Rusija lahko odgovori z istimi razlogi, kakor je Bismark opravičeval svoje postopanje proti Poljakom. Nek ruski list priporoča svoji vladi, naj se ozira na oskrbnike in služabnike, ki niso državi nevarni in deželi mnogo koristijo; ti naj ostanejo v deželi, ker se bodo lahko vdomačili. Gotovo je, da bodo zemljišča izgubila svojo vrednost, in znižala cena. „Novosti“ odgovarjajo napadom vnanjih časnikov: Postava proti tujcem je sicer stroga, a je postava. Nobena država ni bila tako gostoljubna proti tujcem, kakor Rusija. V zadnjem času pa so ruski sosede nastopili pot, ktero jim mora Rusija zapreti. Nemška vlada je v zadnjih letih izdala mnogo postav, da ponemči svoje vzhodne dežele. Nemčija je tujcem prepovedala celo bivanje v svoji deželi, Rusija pa le toliko, da si tuje ne smejo nakupovati nepremakljivih posestev.

O delavskih nemirih v južni *Rusiji* poroča „Južni kraj“, da je 19. maja več sto delavcev ustavilo delo, ker jim družba ni hotla zvišati doklade za 20 kopejk pri vsakem vozu premoga. Družba je tudi silila delavce, da morajo kupovati za visoke

cene živež v njenih zalogah. Pridružili so se jim delavci tudi iz bližnjih okrajev in napravili mnogo škode. — Državni svet je sklenil, da se mora davek od potnih listov za polovico leta zvišati od 5 na 10 rubljev.

Mnogi *nemški* časniki poročajo, da bo škof v Fuldi, dr. Jurij Kopp, imenovan knezo-škofom v Vratislavi. „Post“ piše: Kdor je želel vojsko z Francijo, mora obžalovati, da je Boulanger odstopil. Kdor pa želi mir, mora se veseliti, četudi je njegov naslednik desetkrat sposobnejši. Boulanger bi bil lahko vsako uro provzročil vojsko vsled takega nepredvidnega in malenkostnega dogodka.

Novo *francosko* ministerstvo ne stoji na trdnih nogah, ker je le neznatna republikanska večina, ki je glasovala v zbornici za ministerstvo. Rouvier se bo moral naslanjati na desnico, ki ga pa v vseh vprašanjih ne bo podpirala. O tem piše „Univers“: „Novo ministerstvo je za nas velicega pomena, ker se more obdržati le z našo pomočjo. Te pomoči pa ne more dobiti gledé načel, temveč le v nekaterih vprašanjih od slučaja do slučaja. Na to se mora ozirati novo ministerstvo, in upamo, da bo tudi storilo.“ — Boulanger je zapustil Pariz, ker ni hotel dajati poveda nemirom. Novi vojni minister general Ferron je miren mož in znan kot vojaški pisatelj. Objavil je naslednje vojno povelje: „Z dekretom 31. maja izkazal mi je predsednik republike čast in mi izročil službo vojnega ministra. Prevzamem težko nalogo in se zanašam na udanost vseh vojaških krogov. Trdno upam, da bodo vsi razni vojni oddelki pod mojim vodstvom nadaljevali pot napredka. Vse naše sosedne armade napredujejo po številu in izurjenosti. Če se ne ganemo, zaostajamo in škodujemo koristim domovine. Kakor moji predniki, bodem tudi jaz vedno pospeševal preosnove naše armade, in vsak dan bom skrbel, da se pomnoži brambena moč Francije.“ — Radikalni časniki se vedno napadajo novo ministerstvo. Zmerni in neodvisni časniki hočejo počakati dejanj novih ministrov. „Paris“ piše, da se bo zbornica zaključila sredi junija; med počitnicami bo ministerstvo sestavilo nov proračun.

V *Belgiji* se delavci še niso pomirili. Po noči 1. junija bili so v Brusliji nemiri med delavci in policijo. Delavci so streljali na policijo in jih mnogo ranili. V Gentu so se delavci sprijeli z vojaki; na obeh straneh je bilo nekaj ranjenih. V Hennegau-u so prišli več oseb, ki so imele dinamit. V Brusliji je župan dal povelje, da se nikjer ne sme sniti več kakor pet oseb. V Serrangu in okolici so delavci zopet pričeli delati. V Monsu so prišli nekoga Hektorja Conreur-a, ki je objavil v imenu delavcev zahteve, ktere so poslali ministerskemu predsedniku. — Senat je potrdil z 38 glasovi proti 23 carinsko postavo o uvožnji mesa. Delavci vsled tega niso razsajali. — Kakor moremo presoditi po teh poročilih, nemiri delavcev ponehujejo. Ko bi se pa vsi delavci vzdignili, težko bi jih pomirili vojaki, ki štejejo v Belgiji okoli 45.000 mož. Pomisliti je tudi treba, da se nabirajo vojaki le iz med nižjega ljudstva. V Belgiji ne velja občna vojaška dolžnost, in bogatini se lahko odkupujejo od vojaščine. Toraj so vojaki sami večinoma delavskega stanja in bi morda v mnogih krajih potegnili z delavci. Delavci tirjajo splošno volilno pravico, ker hočejo „domovino tudi vladati in ne le varovati“. In če jim vlada dovoli splošno volilno pravico, zahtevali bodo še več. V Belgiji je toraj v nevarnosti kraljestvo.

Italijanska zbornica je obravnavala vojni budget. Bivši vojni minister Riccotti je pri tej priliki pojasnil in zagovarjal svojo politiko v Afriki. Depretis je izjavil v imenu vlade, da se zbornica natančneje posvetuje o naredbah, ktere bo vlada v kratkem predložila.

Angleški državnik Dilke objavlja v „Fortnightly Review“ članke, ki vzbujajo občno pozornost. V zadnji številki za mesec junij piše Dilke o vnanji politiki angleške države. Dilke ne prizna, da si Anglija dobiva nove dežele. Prisvojila si je sicer Birmo in Zulu-deželo, toda Egipta, Zanzibarja in Kameruna si ni hotla prisvojiti. Vojska med Anglijo in Francijo zaradi Egipta ni verjetna. Tudi se ni treba še kmalo bati vojne med Anglijo in Rusijo, ker ta ne more še hitro z uspehom prodreti v Indijo. Dilke ne prikriva strahu gledé angleške moči na morji in na kopnem. „Najvišja vojaška oblast v deželi“ je sama priznala, da more sovražnik prodreti v deželo, gotovo pa ni, da bi moglo angleško brodovje odgnati sovražnika. Ko bi se Anglija bojevala s Francijo ali Nemčijo, lahko stopi sovražna armada na angleška tla in se približa Londonu. Po njegovih mislih mora Anglija oborožiti svoje pešce z novimi puškami, bolje vtrdití premogovne postaje in pomnožiti vtrdbe v pristaniščih in po deželi. Angleški vojaški krogi svetujejo, da Anglija opusti varstvo Carigrada in nevtralnosti belgijskega kraljestva. Anglija naj varuje le sama sebe in Indijo. Dilke tudi dvomi o moči angleškega brodovja. Po njegovih mislih ne more Anglija braniti Sredozemskega in Rudečega morja proti Franciji, če ji ne pomaga Italija. Sedanja angleška armada pa ne more v veliki vojski obdržati Egipta in tudi ne Sueškega prekopa. — Iz Londona se poroča, da je vojvoda Norfolški odpotoval v Rim, kjer hoče zopet ponoviti diplomatske dogovore med papežem in Angleško državo. — Polkovnik Ridgeway je poklican v London, da poroča vladi o stanju afganske meje. Vrne se zopet v Peterburg. — Angleška vlada je zasledila neko zaroto, ki namerava o priliki pet-

desetletnice kraljice Viktorije izvršiti zločine. Vlada je potrebno ukrenila, da zatré zaroto.

Obravnave rusko-angleške komisije o *afganski* meji še niso končane. V Peterburg pride iz Londona odposlanec z novimi naročili, in posvetovanja se bodo nadaljevala.

Izvirni dopisi.

Iz Hrenovice, 1. junija. Pretekli teden našli so v vasi Brinje 42 let starega samea Fr. Blažiča mrtvega. Na pol kleč bil je z glavo naslonjen ob zid neke gostilne. Prejšnji večer je še krčmarju prodajal neko senožet in je okoli 10. ure zapustil hišo. Vse je mislilo, da se je podal na svoj dom, oddaljen le kakih dvajset korakov od gostilne. Pa le malo stopinj je napravil od gostilničnih vrat. Najbrž napadla ga je slabost in obtičal je celo noč pri znani mu hiši. Ko so ga zjutraj na vse zgodaj dobili ljudje, poskušali so otrpnele ude oživiti, pa zastouj. Komisija ga sicer ni pregledala, da bi konstatirala vzrok nagle smrti. Pa, ker je bil vedno slabotnega zdravja in že več let sem ne poseben sovražnik žganih pijač, in ker je bila tista noč zelo mrzla, lahko se sodi, zakaj je umrl tako nagle smrti.

Iz Postojnske okolice, 1. junija. Binkoštni torek pripeljala se je neka gospodičina iz Ljubljane, obiskat tu svoje znanee. Tak dan pa se ne sme zamuditi, obiskati tako krasno razsvitljeno Postojnsko jamo. Na velikem prostoru igrali ste v jami dve godbi vesele poskočnice, in veliko mladih ljudi sukalo se je pri veselem plesu.

Kdo se bo čudil, če je to občno rajanje imelo neko posebno vabljivo moč za našo gospodičino, in ko jo še drag znanec poprosi za ples, zavrtila sta se kaj hitro med druge plesalce. Bilo je pa zelo soparno in gospodičini precej vroče. Ker pa je ni volja, tako hitro popustiti ples, odda svoj drag sviljeni robeč z glave in ogrinjalo dekli, ki jo je spremljala. Po končanem plesu hoče pa robeč in ogrinjalo zopet nazaj. Pa kako se prestraši z doklo vred, ko ta sviljenega robeča nikjer ne more najti.

„Saj mi ga niste bili vročili, samo ogrinjalo ste mi bili dali?“ pravi dekla. „Oboje skupaj sem ti vročila“, je nagel odgovor. „Gotovo si ga zgubila, pojve ga iskat!“

Več znank in znancev je pristopilo k njima in njima odsvetovalo vsako iskanje in povpraševanje po robeu. V taki gnuječi se težko najde, in razni ljudje so tu; kdor ga je našel, ga je gotovo za-se spravil. — Pa vse eno ste šli iskat in čez malo časa ga tudi najdete, vsečega precej visoko na nekem kapniku bolj na svitem kraju.

Kako ste bili obe veseli, lahko si mislimo. Dekla zato, da ji niso podtikali slabih namenov, gospica, ker je bila s tem rešena zelo sitne zadrege. Kaj bi rekli ljudje, ko bi jo videli gologlavo v jami in iz jame v Postojno iti.

Zdelo se mi je vredno, ta dogodek v čast poštenim obiskovalcem jame obelodaniti, posebno še, ker se v naši zaradi napredka tolikanj hvalisani dobi toliko bere, še več pa sliši o nepoštenosti in izneverjenji.

Y.

Od Kolpe, 2. junija. Dne 31. majnika priredil se je kot k zaključku Marijinega meseca z šolsko mladino mali izlet na prijazni hribček „Žeželj“. Ob 8. uri je imel čast. g. župnik sv. mašo, ktere se je razven šolske mladine vdeležilo tudi precejšnje število vernih. Po sveti maši so bili otroci pogosteni z kruhom in vinom. Da pa se je moglo pogostiti 250 otrok, darovalo je v to več dobrotnikov, deloma v denarjih, deloma vina. Vsem dobrotnikom izrekam srčno zahvalo — Bog plati ter povrni stoterno!

Franjo Trošt, nadučitelj.

Naše slovstvo.

Logika.

Prijateljem modroslovja napisal dr. Josip Križan, kr. gimn. profesor v Varaždinu 1887. V založbi „Popotnika“. — Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. — Vel. 8° str. 96. Knjigo posvečuje pisatelj gosp. dr. Ferd. Dominkuš-u.

To delo, prva logika v slovenskem jeziku, izhajalo je v „Popotniku“ in sedaj je pred nami poseben ponatis. „Več let ležal je rokopis pri odboru „Matice Slovenske“, a ker logika ni knjiga, ki bi za-

dovoljila vse njene ude, zato se odbor ni mogel odločiti, da jo izda" (Predgovor).

Vsekako nam kaže ta knjiga, da je slovensko slovstvo razvilo se za korak dalje, da hoče prisvojiti si tudi modroslovno polje. In prav zato pozdravljamo z veseljem to najnovejšo znanstveno delo. Gotovo je kaj dobro došla „prijateljstvo modroslovja“ in prijateljstvo domačega slovstva. A zamolčati vendar ne moremo, da jezik v tej knjigi je pač trd in da se slog preveč oklepa nemščine. Dobro vemo, da znanstveni spisi ne morejo biti lahko in gladko pisani, kakor leposlovni: toda slovenska stilistika, duh slovenskega jezika ima svoje posebne zakone, katerih ne sme pisatelj prezirati. To moramo glasno klicati vsem sedanjim in prihodnjim znanstvenim pisateljem. Kaj bi nam pomagala slovenska knjiga, ako bi jo mogel le oni dobro umeti, ki zná nemški jezik? Koliko smo na boljsem s spisom slovenskim, ktere ga je treba sproti prevajati v nemščino, ako ga hočeš umeti?

Stvarno kritiko prepuščamo strokovnjakom. „Ker je to prvi poskus logike v slovenskem jeziku, sestavljen brez vsakega jezikovnega pripomočka, upam, da se pomanjkljivosti, ki se tu pa tam gotovo še nahajajo, ne bodo preostro sodile. Naj nam marveč strokovnjaki blagovoljno pripomogajo, da je pri novi izdaji povsem iztrebimo in popravimo. Brez začetka ni napredka“ (Predg.).

Da označimo pisateljevo stališče in malo pokažemo, kakšna je pisava, navajamo sklep tega dela: „Religiozna vera osniva se na objektivnih teoloških razlogih. Vera in znanost se ne izključujeta, ampak se medsebeno dopolnjujeta; ker znanstveno mišljenje prizadeva si vedo in vero združiti. Z znanstvenim mišljenjem spreminja se namreč vsebina verskih načel v znanost, in tako baš se vera in znanost vzajemno približujeta“ (str. 92).

Domače novice.

(Za novo bratovščino treznosti), ki se vedno bolj širi po naši škofiji, dovolili so sv. oče odpustke.

(Pred porotnim sodiščem) stala je včeraj tridesetletna delavka Ana Grdinec, zatožena hudo delstva umora. Zatožena je tajila svoj zločin. Ker pa je bila že leta 1882 zatožena jednakega zločina, potrdili so porotniki vprašanje, in sodišče jo je jednoglasno obsodilo na vislice.

(Svojega očeta ubil) je 25. maja 35letni oženjeni Martin Gornjak v Veličanu pri Ormoži zaradi tega, ker mu oče ni hotel izročiti gospodarstva. Starček je bil že pri 67. letih in je omenjenega dne kar na nagloma umrl. Mrtvega so ga ljudje, kakor navadno, opazovali in so videli, da je mož okoli oči in po desni strani obraza s krvijo zatečen. Tudi po hrbtu je imel vse polno višnjevih klobas. Vse je bilo takoj prepričano, da ta mož ni naravne smrti umrl in stvar se je objavila orožnikom. Po pregovoru: „Cui prodest“ — kedo ima korist od te smrti, — prišli in zaprli so sina, ki je tudi res obstal, da je bil omenjenega dne nekoliko razjarjen, nekoliko pa pijan in sta se z očetom zaradi gospodarstva sprla. Naposled je sin očeta otolkel in ga je končno tudi še s pestjo s tako silo v prsi sunil, da se je stari revež znak čez prag prekučnil, kjer je nezavesten obležal. Ob polnoči na to je umrl. Tudi tu je šnops povod zločina.

(Gradiškanski okrajni glavar), g. Janez vitez Vintschgau, ki je imel do sedaj le naslov in značaj c. kr. namestništvenega svetnika, postal je pravi svetnik za Primorsko.

(Državna obrtna šola v Trstu.) Tržaško c. kr. namestništvo poslalo je ondašnjemu mestnemu zastopu dopis, v katerem mu sporoča ministersko objavo, da je presviti cesar dovolil ustanovitev te državne šole v Trstu in da je za ravnatelja imenovan gosp. Heský. Minister želi še nekatere spremembe v zidovji in poziva Tržačane, da naj mu kmalo predložijo konvencijo sklenjeno med vlado in mestnimi korporacijami.

(Umrli je) te dni v Celovci ondašnji župan vitez Jezernik (Jesernigg). Graško mesto mu je poslalo v sredo zvečer venec na krsto.

(Imenovanje.) Nadškofov tajnik in vrednik „Vrhbosne“, č. g. Juraj Pišek, imenovan je župnikom v Travniku. Na njegovo mesto pride č. g. Matija Pajić.

Telegrami.

Peterburg, 3. junija. Poročila iz Merva javljajo, da so 20. maja blizu Kirki-ja stanujoči Afganci potolkli 14 bokhardskih uradnikov, ker niso pregovorili prebivalstva, da se ustavi prodiranju Rusov proti Kirki-ju. 24. maja je prišla v Kirki ruska četa vojakov, in sicer jeden bataljon pešcev, stotnija kozakov in jedna baterija topničarstva. Prebivalci, beg in ruski diplomatični zastopnik v Bokhari so ruske vojake veselo pozdravili.

Kiel, 3. junija. Cesar, princ Viljem in Leopold prišli so tu sem zdravi.

Umrli so:

30. maja. Frane Jeraj, delavec, 62 let, Kravja dolina št. 11, vsled raka.

31. maja. Alojz Cvar, delavec sin, 9 dni, Kravja dolina št. 1, božjast. — Viktorija Prašek, nadpaznikova hči, 13½ mes., Reber št. 6, božjast. — Marija Keržnik, privatnega uradnika hči, 15 let, sv. Petra cesta št. 23, jetika.

1. junija. Rudolf Brunčič, delavec sin, 1½ meseca, Poljanski nasip št. 48, božjast. — Janez Bizjak, delavec sin, 1 mesec, Stari trg št. 11, katar v črevesu.

V bolnišnici:

31. maja. Simon Virant, gostac, 66 let, jetika. — Matija Jerko, gostac, 70 let, jetika.

Tuji ci.

1. junija.

Tr. Matiču: Jelinek, Schütz, Printz, Wrany, Polaczek in Bochatz, trgovci, z Dunaja. — Jožef Rainer, potovalec, iz Inomosta. — Frane Stering, c. k. namestnik poročnika, iz Radgone. — Anton Pelz, krčmar, iz Malborgertha.

Pri Stonu: Princ Polignac, zasebnik, iz Podvina. — A. Richter, c. k. stotnik, iz Dunaja. — Artur Spitzer, trgovec, iz Linca. — A. Marek, zasebnik, iz Celja. — Hönigmann in Hofholzer, zasebnika, z soprogama, iz Kočevja. — Vernot, posestnik, iz Vipave. — J. Murgel, zasebnik, iz Velkih Lašč. — H. Kandolini, zasebnik, iz Kranja. — J. Howak, zastopnik, iz Mengša. — Lončarič in Antlič, podjetnika, iz Sele. — W. Haas, c. k. uradnik, iz Ljubljane. — Janez Ogorelec, zasebnik, iz Ljubljane. — E. pl. Mayerbach, zasebnik, iz Volovskega.

Pri Južnem kolodvoru: Karol Zeilinger, posestnik rudnika, iz Gorenje Štajarskega — Matija Jereb, župnik, iz Javora. — Samuel Velico, zasebnik, iz Dignane. — M. Gregorič, trgovec, iz Dolnice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
2.	7. u. jut.	734-23	+17.0	brevz.	oblačno	0-00
	2. u. pop.	732-68	+23.2	sl. zap.	"	
	9. u. zveč.	731-79	+18.6	brevz.	"	
Oblačno in deževno. Srednja temperatura 19.6° C., za 2.2° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

3. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 80 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 95 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 75 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 25 "
Akcije avstr.-ogorske banke	856 " — "
Kreditne akcije	287 " 90 "
London	127 " — "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 07½ "
Ces. cekini	5 " 97 "
Nemške marke	62 " 32½ "

Za danski misijon so darovali:

Č. g. Stanislav Šranc, župnik v Ratečah	5 gld. — kr.
Preč. g. Andrej Zamej, stolni korar	50 " — "
Blag. gosp. Alfred Ledenik	2 " — "

ŽELODČEVA ESENCA

lekarja Piccoli-ja
v Ljubljani.

ozdravila je mojo svakinjo njenih želodčevih obolenosti popolnoma, da se čutim hvaležno primornega povsodi in vsakemu to neprecenljivo sredstvo iz vsega srca priporočati.

Ludvig Zammarek, c. kr. žandarmerijski stražmester v Trstu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenice po 1 gld. 36 kr. po poštne povzetji. Poštnino trpi p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (4)

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani

želi kupiti

po več iztisov naslednjih knjig:

Štomšek, Zbrani spisi I. in II. del, (izdal Lendovšek.)

— — — Krščansko devišstvo.

— — — Življenja srečen pot.

Janežič, Deutsch-slovenisches Wörterbuch.

Marn, Jezičnik. leto: I., II., III., IX., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI., XVII.

Tomaž Kempčan, Slovenski čebelarček.

Hoja za Kristusom.

Ponudbe na posamezne ali po več iztisov pošiljajo naj se gori naznanjeni knjigarni z dostavkom, v kakem stanu da so knjige ter koliko se za iste zahteva. (1)

Na Dobravi blizu Zasp (P. Javornik) na Gorenjskem dobi službo

duhovnik,

ki more še opravljati ob nedeljah in praznikih službo božjo. — Stanovanje je lepo in zraven lep vrt: zdrav kraj in dotična plača lep pripomoček za vsakega duhovnika. Več o tem se izve pri županu na Dobravi, gosp. Fr. Bance-jl.

(Da se služba zamore nastopiti le s porazumljenjem vis. čast. škofijstva in g. župnika, se umé za vsakega duhovnika samo ob sebi. Vred.) (3)

Opomin

vsem p. č. čitateljem cenjenega lista.

1500 popolnoma dovršenih in popolnih

oblek za gospode

za spomlad in poletje.

in sicer 1 elegantna, zgotovljena suknja, 1 elegantna, zgotovljena hlače in 1 eleganten zgotovljen živetnik (gilet). Vse po spodnji podobi, v štirih vrstah; v vseh barvah, prodam po nevrjetni ceni le za delavsko plačilo, ker hočem popolnoma opustiti zalogo tovarne.

I. vrsta:
le
5 gld.

le
gl. 7.25

II. vrsta:
Fina popolna
obleka iz
Brnskega mod-
nega blaga.

III. vrsta:
Fina popolna
obleka iz
Liberškega
blaga.

le
gl. 9.25

Pri naročbah zadostuje kot mera dolgot hlače, širokost prs in dolgot rokavov, ter poljubna barva obleke. Vzorov ne razpošiljamo, ker imamo le zgotovljene obleke. Naročeno obleko razpošiljamo proti poštne povzetju, naročila naj se pošiljajo na

Waarenhaus „zur Monarchie“

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9. (4)

Ravnokar je izšlo

sedmo delo Ig. Hladnika,

ki obsega: Graduale in Offertorij za praznik presv. Rešnjega telesa, štiri Hymne za procesijo tega praznika in štiri Tantum ergo.

Delo je pisano za mešani zbor in stane 80 kr. ter se dobiva v

(3)

Katoliški Bukvarni.